

Поліщук Р. М.,

доктор філософії, докторант

Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого

Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад

«Міжрегіональна Академія управління персоналом»

ПРЕДМЕТ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВАРИСТВ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ТА ПРАВОВИХ ЗАСАД ЇХ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ

Анотація. Дана наукова стаття присвячена проблематиці визначення предмету господарсько-правового регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю та правових засад їх платоспроможності. У праці досліджено визначення понять правового регулювання, предмету правового регулювання, системи права неспроможності, складовою частиною якого є інститут неплатоспроможності боржників – юридичних осіб, зокрема, товариств з обмеженою відповідальністю. Автором проаналізовано норми Кодексу України з процедур банкрутства, Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, праці вітчизняних науковців у розрізі досліджуваного предмету. Наголошено на тому, що з прийняттям Кодексу України з процедур банкрутства, мало місце запровадження принципу концентрації усіх спорів, у тому числі майнових, з боржниками – товариствами з обмеженою відповідальністю у межах єдиного відкритого провадження у справах про банкрутство. Охарактеризовано відносини неспроможності через аналіз досліджень вітчизняних авторів, встановлено, що вони мають комплексну публічно-приватну природу, спрямовані на встановлення умов і порядку відновлення платоспроможності товариств з обмеженою відповідальністю або ж визнання їх банкрутами через застосування ліквідаційної процедури з метою справедливого та пропорційного задоволення вимог кредиторів. У статті резюмовано, що предмет господарсько-правового регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю та правових засад їх платоспроможності складається з чотирьох елементів: суб'єктів; їхньої поведінки; об'єктів; фактів, які є безпосередніми підставами виникнення чи припинення відповідних правових відносин. Акцентовано увагу на тому, що правовідносини, які складаються між боржниками – товариствами з обмеженою відповідальністю із кредиторами у судових процедурах, відносини щодо арбітражного управління, та у самих процедурах банкрутства відповідних підприємств в цілому, припиняються з підстав зазначених у частині першій статті 90 Кодексу України з процедур, тобто з постановленням ухвали господарським судом про закриття провадження у справах про банкрутство.

Ключові слова: банкрутство, неспроможність, суб'єкт господарювання, господарський суд, розпорядження майном, санація, ліквідація.

Polishchuk R. M. The subject of economic and legal regulation of the functioning of limited liability companies and the legal basis of their solvency

Abstract. This scientific article is devoted to the problems of determining the subject of economic and legal regulation of the functioning of limited liability companies and the legal foundations of their solvency. The work examines the definition of the concepts of legal regulation, the subject of legal regulation, the system of insolvency law, an integral part of which is the institution of insolvency of debtors – legal entities, in particular, limited liability companies. The author analyzed the norms of the Code of Ukraine on bankruptcy procedures, the Commercial Code of Ukraine, the Civil Code of Ukraine, the work of domestic scientists in the context of the subject under study. It is emphasized that with the adoption of the Code of Ukraine on Bankruptcy Procedures, there was an introduction of the principle of concentration of all disputes, including property, with debtors – limited liability companies within the framework of a single open bankruptcy proceedings. The article characterizes the insolvency relations through the analysis of studies of domestic authors, establishes that they have a complex public-private nature, aimed at establishing the conditions and procedure for restoring the solvency of limited liability companies or declaring them bankrupt through the application of the liquidation procedure in order to fairly and proportionately satisfy the creditors' claims. The article summarizes that the subject of economic and legal regulation of the functioning of limited liability companies and the legal foundations of their solvency

consists of four elements: subjects; their behavior; objects; facts that are the direct grounds for the emergence or termination of relevant legal relations. Attention is focused on the fact that the legal relations that develop between debtors – limited liability companies with creditors in judicial procedures, relations on arbitration management, and in the bankruptcy procedures of the respective enterprises as a whole, are terminated on the grounds specified in part one of Article 90 of the Code of Ukraine on Procedures, that is, with the decision of the economic court to close bankruptcy proceedings.

Key words: *bankruptcy, insolvency, business entity, economic court, disposal of property, rehabilitation, liquidation.*

21 жовтня 2019 року набув чинності Кодекс України з процедур банкрутства, яким було встановлено умови та порядок відновлення платоспроможності боржників, зокрема, товариств з обмеженою відповідальністю або визнання їх банкрутами з метою задоволення вимог кредиторів. Актуальність даної статті полягає у тому, що станом на сьогоднішній день у провадженнях господарських судів України перебуває надзвичайно багато справ про банкрутство товариств з обмеженою відповідальністю, а тому вивчення питання правовідносин, які складаються внаслідок неспроможності даних підприємств, є надзвичайно важливим.

Правове регулювання – це певний процес, обумовлений об'єктивними та суб'єктивними чинниками, такими як рівень зрілості й стійкості суспільних відносин, рівень соціальної культури суспільства, стан економічного розвитку суспільства, загальний рівень правової культури населення тощо [1].

Як зазначає О. Ф. Скакун предмет правового регулювання як сукупність якісно однорідних суспільних відносин, урегульованих правовими нормами. Предмет правового регулювання вказує, на яку сферу (або коло) суспільних відносин спрямований вплив норм права, зокрема їх диспозицій (прав та обов'язків) [2].

Система права банкрутства (неспроможності) – це сукупність його інститутів у взаємозв'язку та певній логічній послідовності. І, як будь-яка система, вона являє собою одночасно і єдність, і внутрішню диференціацію, іншими словами, система права банкрутства (неспроможності), з одного боку, – єдине ціле, а з іншого – сукупність відмінних частин, що утворюють її структуру [3].

Складовою частиною системи права банкрутства (неспроможності) є інститут неплатоспроможності боржників – юридичних осіб,

зокрема, товариств з обмеженою відповідальністю.

До предмета господарсько-правового регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю та правових засад їх платоспроможності належать суспільні відносини, що виникають у судових та позасудових процедурах банкрутства щодо відновлення платоспроможності таких боржників або визнання їх банкрутами задля максимального задоволення вимог кредиторів.

Варто наголосити на тому, що з прийняттям 18.10.2018 року Кодексу України з процедур банкрутства, було запровадження принцип концентрації будь-яких майнових спорів з боржниками – товариствами з обмеженою відповідальністю у межах єдиного відкритого провадження у справах про банкрутство з метою судового контролю за діяльністю та виявлення всього майна із включенням його до ліквідаційної маси таких юридичних осіб. Саме даний принцип сприятиме якомога більшому задоволенню вимог кредиторів у разі визнання банкрутами товариств з обмеженою відповідальністю або ж відновлення їх платоспроможності.

Відносини господарсько-правового регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю та правових засад їх платоспроможності відносяться до предмета регулювання як банкрутного (права неспроможності), так і господарського права.

Так, відносини, що виникають під час відновлення платоспроможності суб'єктів підприємництва або визнання їх банкрутом, зараховують до організаційно-господарських відносин. Тобто це ті відносини, що складаються між суб'єктами господарювання та суб'єктами організаційно-господарських повноважень у процесі управління господарською діяльністю [4].

Як зазначає Б. М. Поляков відносини неспроможності – це відносини, які тісно пов'язані з господарськими відносинами, що належать до предмета правового регулювання господарського права; відносини, які виникають у зв'язку з неплатоспроможністю господарюючого суб'єкта як результат його господарської діяльності, спрямовані на застосування судових реабілітаційних заходів з метою відновлення його платоспроможності, а за неможливості на примусову ліквідацію [5].

В. В. Джуль вважає, що право банкрутства має комплексну публічно-приватну природу, оскільки його інструментарій здійснює необхідне врегулювання відносин між неплатоспроможним боржником і його кредиторами як у сфері господарського майнового обороту, так і у сфері наповнення бюджетних фондів і фондів державного соціального страхування [6].

П. Д. Пригуза характеризує правовідносини неспроможності, посилаючись на норми Закону про банкрутство, зокрема на те, що законодавець визначив предмет правового регулювання правовідносин неплатоспроможності у двох напрямках, які прямо вказані в законі, а саме: 1) правовідносини щодо встановлення умов і порядку відновлення платоспроможності суб'єкта підприємницької діяльності – боржника – з метою задоволення (повного або часткового) вимог конкурсних кредиторів; 2) правовідносини щодо встановлення умов і порядку визнання банкрутом суб'єкта підприємницької діяльності – боржника – та застосування ліквідаційної процедури з метою справедливого й пропорційного (повного або часткового) вимог кредиторів [7].

У свою чергу, А. А. Бутирський наголошує на тому, що питання врегулювання відносин неспроможності нормами господарського права зумовлено тим, що процедура банкрутства є результатом здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, внаслідок чого суб'єкт підприємництва не здатний виконати свої грошові зобов'язання перед іншими особами (неспроможність) [8].

Предмет правового регулювання складається з наступних елементів: А) суб'єкти – індивідуальні, колективні; Б) їхню поведінку (дії, діяльність); В) об'єкти – предмети і явища

навколишнього світу, з приводу яких люди вступають у взаємозв'язок; Г) соціальні факти (обставини, випадки), які є безпосередніми підставами виникнення чи припинення відповідних правових відносин [9].

До суб'єктного складу відносин господарсько-правового регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю та правових засад їх платоспроможності відносяться боржник, заінтересовані особи стосовно боржника, представник працівників боржника, уповноважена особа засновників (учасників) боржника, арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор), кредитори, господарський суд, державний орган з питань банкрутства.

Відповідно до статті 55 Господарського кодексу України суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством. Суб'єктами господарювання є господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до цього Кодексу, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку. Суб'єкти господарювання – господарські організації, які діють на основі права власності, права господарського відання чи оперативного управління, мають статус юридичної особи, що визначається цивільним законодавством та цим Кодексом. Статтею 62 Господарського процесуального кодексу України встановлено, що підприємство – самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому цим Кодексом та іншими законами [10].

Господарська компетенція виникає з моменту створення суб'єктів господарювання, а її обсяг може змінюватися на основі положень норм різних НПА та з укладанням певних договорів. Компетенція різних суб'єктів господарювання має свої особливості, зокрема різниться за обсягами [11].

О. А. Беляневич вважає, що господарська правосуб'єктність і органів господарського управління, і суб'єктів господарювання визначається через: 1) господарську компетенцію, тобто конкретні права й обов'язки щодо здійснення господарської діяльності та керівництва нею. Такі права й обов'язки є суб'єктивними правами й обов'язками, що існують відповідно до закону, тобто в межах абсолютних (не персоніфікованих) правовідносин; 2) господарську правоздатність, тобто можливість своїми діями набувати права й обов'язки, що відповідають предмету діяльності суб'єкта, не конфліктують із цілями діяльності цього суб'єкта [12].

Ознаками товариств з обмеженою відповідальністю є: 1) обмеження ризику учасників товариства за результати діяльності товариства розміром сплачених вкладів (акцій) та відсутність у них чи обмеженість субсидіарної відповідальності за зобов'язаннями товариства; 2) основний установчий документ – статут; 3) участь учасників в управлінні справами та розподілі прибутку товариства залежить, як правило, від розміру їх часток у статутному капіталі товариства; 4) управління товариством здійснюється за допомогою його органів, порядок формування та вимоги до яких встановлюються законодавством та установчими документами; 5) обов'язковість майнової та необов'язковості персональної участі в товаристві для його учасників; 6) можливість здійснення контролю над товариством з боку одного учасника, який володіє контрольним пакетом акцій [13].

Варто відзначити, що до 2004 року відносини у сфері діяльності товариств з обмеженою відповідальністю врегульовувалися Законом України «Про господарські товариства», який у 2018 році втратив чинність, у зв'язку з прийняттям Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю».

У 2003 році було прийняті Цивільний кодекс України та Господарський кодекс України, які по різному регулювали порядок створення, реорганізації, ліквідації товариств з обмеженою відповідальністю; встановили відмінності в їх установчих документах, порядку управління у порівнянні з Законом України «Про господарські товариства».

Станом на сьогоднішній день мають місце юридичні колізії, адже відповідні суспільні відносини щодо товариств з обмеженою відповідальністю регулюються по-різному зазначеними вище нормативно-правовими актами, хоча у кінцевому варіанті мають бути застосованими саме положення Цивільного або Господарського кодексу України.

Більш того, норми двох кодексів, які мають однакову юридичну силу, теж мають відмінності в регулюванні суспільних відносин у одній і тій же сфері. У цьому випадку не можна говорити, що норми того чи іншого кодексу є не чинними. З цього приводу виникає ще більше проблем застосування норм права.

Так, відповідно до статті 1 Кодексу України з процедур банкрутства боржник – юридична особа, неспроможна виконати свої грошові зобов'язання, строк виконання яких настав [14].

Відносини господарсько-правового регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю та правових засад їх платоспроможності пов'язані передусім із самим боржником у судових та позасудових процедурах банкрутства.

Слід зазначити, що заява про відкриття провадження у справі про банкрутство товариств з обмеженою відповідальністю має подаватися і самими боржниками у разі загрози їх неплатоспроможності із переліком кожного із кредиторів та загальною сумою грошових вимог, як це передбачено частиною четвертою статті 34 Кодексу України з процедур банкрутства.

При цьому, згідно із положеннями частини шостої статті 34 Кодексу України з процедур банкрутства боржник зобов'язаний у місячний строк звернутися до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі у разі, якщо задоволення вимог одного або кількох кредиторів призведе до неможливості

виконання грошових зобов'язань боржника в повному обсязі перед іншими кредиторами (загроза неплатоспроможності), та в інших випадках, передбачених цим Кодексом. Якщо органи управління боржника допустили порушення цих вимог, вони несуть солідарну відповідальність за незадоволення вимог кредиторів. Питання порушення органами управління боржника зазначених вимог підлягає розгляду господарським судом під час здійснення провадження у справі. У разі виявлення такого порушення про це зазначається в ухвалі господарського суду, що є підставою для подальшого звернення кредиторів своїх вимог до зазначених осіб [14].

Дані відносини припиняються тільки у разі ухвалення господарським судом рішення про закриття провадження у справі про банкрутство боржника – товариства з обмеженою відповідальністю.

Відповідно до частини першої статті 90 Кодексу України з процедур банкрутства господарський суд закриває провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) у разі, зокрема, припинення у встановленому законодавством порядку юридичної особи, яка є боржником, про що є відповідний запис в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань; затвердження звіту керуючого санацією в порядку, передбаченому цим Кодексом; затвердження звіту ліквідатора в порядку, передбаченому цим Кодексом; якщо відкрита справа про банкрутство господарських товариств, які відповідають сукупно таким критеріям: є оператором критичної інфраструктури; частки (акції, паї) господарського товариства були примусово відчужені під час дії воєнного стану; державі у статутному капіталі господарського товариства прямо або опосередковано належить більше 50 відсотків часток (акцій, паїв), крім господарських товариств, які ліквідуються за рішенням боржника; в інших випадках, передбачених цим Кодексом [14].

Відносини господарсько-правового регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю та правових засад їх платоспроможності тісно поєднуються і з кредиторами таких боржників.

Так, відповідно до статті 1 Кодексу України з процедур банкрутства кредитор – юридична або фізична особа, а також контролюючий орган, уповноважений відповідно до Податкового кодексу України здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу та недоїмки зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у межах своїх повноважень, та інші державні органи, які мають вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника, а також адміністратор за випуском облігацій, який відповідно до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» діє в інтересах власників облігацій, які мають підтверджені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника; забезпечені кредитори – кредитори, вимоги яких до боржника або іншої особи забезпечені заставою майна боржника; конкурсні кредитори – кредитори за вимогами до боржника, що виникли до відкриття провадження у справі про банкрутство і виконання яких не забезпечено заставою майна боржника; поточні кредитори – кредитори за вимогами до боржника, що виникли після відкриття провадження у справі про банкрутство. При цьому, неплатоспроможність – неспроможність боржника (іншого, ніж страховик або кредитна спілка) виконати після настання встановленого строку грошові зобов'язання перед кредиторами не інакше, як через застосування процедур, передбачених цим Кодексом, або встановлена Національним банком України неплатоспроможність страховика відповідно до Закону України «Про страхування» чи неплатоспроможність кредитної спілки відповідно до Закону України «Про кредитні спілки». Більш того, банкрутство – визнана господарським судом нездатність боржника, крім страховика або кредитної спілки, відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Кодексом, грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури або процедури погашення боргів боржника, а також віднесення страховика або кредитної спілки відповідно до рішення Національного банку України

до категорії неплатоспроможних відповідно до Закону України «Про страхування» або Закону України «Про кредитні спілки» [14].

Частина перша статті 193 Господарського кодексу України встановлює, що суб'єкти господарювання та інші учасники господарських відносин повинні виконувати господарські зобов'язання належним чином відповідно до закону, інших правових актів, договору, а за відсутності конкретних вимог щодо виконання зобов'язання – відповідно до вимог, що у певних умовах звичайно ставляться і до виконання господарських договорів застосовуються відповідні положення Цивільного кодексу України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом. Частиною другою статті 193 Господарського кодексу України визначено, що кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов'язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу. Порушення зобов'язань є підставою для застосування господарських санкцій, передбачених цим Кодексом, іншими законами або договором [10].

Частиною третьою статті 34 Кодексу України з процедур банкрутства встановлено, що заява кредитора, крім відомостей, передбачених частиною першою цієї статті, повинна містити відомості про розмір вимог кредитора до боржника із зазначенням окремо розміру неустойки (штрафу, пені), яка підлягає сплаті. Заява кредитора може ґрунтуватися на об'єднаній заборгованості боржника за сукупністю його різних зобов'язань перед цим кредитором. Кредитори мають право об'єднати свої вимоги до боржника і звернутися до суду з однією спільною заявою. Таку заяву підписують усі кредитори, які об'єднали свої вимоги до боржника [14].

Натомість відносини між боржниками – товариствами з обмеженою відповідальністю та кредиторами у судових процедурах не можуть розпочатися у разі постановлення господарським судом ухвали про відмову у відкритті провадження з підстав зазначених у частині 6 статті 39 Кодексу України. Такими підставами є: наявність спору про право між боржниками та кредиторами, який має вирі-

шуватися у позовному провадженні та якщо вимоги кредиторів були повністю погашені до підготовчого засідання.

Дані відносини можуть припинитися з підстав зазначених у пунктах п'ятому, восьмому, десятому, одинадцятому частини першої статті 90 Кодексу України з процедур постановленням ухвали господарським судом про закриття провадження у справі про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю, у разі: відновлення платоспроможності боржника або погашення всіх вимог кредиторів згідно з реєстром вимог кредиторів; якщо до боржника після офіційного оприлюднення оголошення про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) за його заявою не висунуто вимог; якщо господарським судом не встановлені ознаки неплатоспроможності боржника; укладення мирової угоди між боржником та кредиторами відповідно до статті 192 Господарського процесуального кодексу України [14].

Варто відзначити, що процедура банкрутства товариств з обмеженою відповідальністю пов'язана із призначенням господарським судом арбітражного керуючого (керуючого санацією, розпорядника майна, ліквідатора), який є ключовою фігурою у таких справах і наділений правами та обов'язками передбаченими статтею 12 Кодексу України з процедур банкрутства. При цьому, протягом усіх судових процедур арбітражне управління не пов'язане тільки з однією особою арбітражного керуючого, а усунення старої та призначення нової кандидатури такого учасника справи не свідчить про припинення такого управління, яке може завершитися виключно у разі закриття провадження у справі про банкрутство згідно із положеннями статті 90 Кодексу України з процедур банкрутства.

Об'єкт правового регулювання визначає зміст правовідносин, що спрямовані на здійснення заходів щодо відновлення платоспроможності (санації) боржника або заходів з ліквідації майна і справ банкрута та припинення його як суб'єкта права [7].

Об'єктом господарсько-правового регулювання досліджуваного інституту є діяльність товариств з обмеженою відповідальністю –

боржників в судових (розпорядження майном, санація, ліквідація) та позасудових процедурах банкрутства; організаційно-майнові відносини, що складаються стосовно умов та порядку відновлення їх платоспроможності або визнання їх банкрутами з метою задоволення вимог кредиторів та контролю за їх функціонуванням.

Межі правового регулювання – рубежі владно-вольового впливу громадянського суспільства (народу) й держави (її органів) на суспільні відносини. За допомогою меж визначаються предмети та окреслюються сфери правового регулювання [2].

Як зазначає Б. М. Поляков, відносини неспроможності поділяються на майнові й організаційні. Майнові поділяються на основні, забезпечувальні, реабілітаційні та ліквідаційні. Організаційні поділяються на самоуправлінські, контролюючі й процедурні [5].

Підставою виникнення відносин господарсько-правового регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю та правових засад їх платоспроможності є судовий акт господарського суду про відкриття провадження у справі про банкрутство за заявою самого боржника або кредитора (кредиторів), як це передбачено статтею 39 Кодексу України з процедур банкрутства.

Відповідно до частини восьмої статті 39 Кодексу України з процедур банкрутства в ухвалі про відкриття провадження у справі про банкрутство зазначається про, зокрема: визнання вимог кредитора та їх розмір; введення мораторію на задоволення вимог кредиторів; введення процедури розпорядження майном; призначення розпорядника майна, встановлення розміру його винагороди та джерела її сплати; вжиття заходів щодо забезпечення вимог кредиторів шляхом заборони боржнику та власнику майна (органу, уповноваженому управляти майном) боржника приймати рішення щодо ліквідації, реорганізації боржника, а також відчужувати основні засоби та предмети застави; строк проведення розпорядником майна інвентаризації майна боржника, який не може перевищувати двох місяців, а в разі значного обсягу майна – трьох місяців після дати проведення підготовчого засідання суду; тощо [14].

Висновки. Складовою частиною системи права банкрутства (неспроможності) є інститут неплатоспроможності боржників – юридичних осіб, зокрема, товариств з обмеженою відповідальністю.

До предмета господарсько-правового регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю та правових засад їх платоспроможності належать суспільні відносини, що виникають у судових та позасудових процедурах банкрутства щодо відновлення платоспроможності таких боржників або визнання їх банкрутами задля максимального задоволення вимог кредиторів. Дані відносини відносяться до предмета регулювання як банкрутного (права неспроможності), так і господарського права.

До суб'єктного складу відносин господарсько-правового регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю та правових засад їх платоспроможності відносяться боржник, заінтересовані особи стосовно боржника, представник працівників боржника, уповноважена особа засновників (учасників) боржника, арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор), кредитори, господарський суд, державний орган з питань банкрутства. Проте насамперед вони пов'язані передусім із самим боржником у судових та позасудових процедурах банкрутства.

Заява про відкриття провадження у справі про банкрутство товариств з обмеженою відповідальністю має подаватися і самими боржниками у разі загрози їх неплатоспроможності із переліком кожного із кредиторів та загальною сумою грошових вимог. Дані правові відносини тісно поєднуються і з кредиторами таких боржників. Припиняються ж вони тільки у разі ухвалення господарським судом рішення про закриття провадження у справі про банкрутство боржника – товариства з обмеженою відповідальністю. Варто відзначити, що вони не можуть розпочатися у разі постановлення господарським судом ухвали про відмову у відкритті провадження з підстав зазначених у частині 6 статті 39 Кодексу України.

Об'єктом господарсько-правового регулювання досліджуваного інституту є діяльність товариств з обмеженою відповідальністю –

боржників в судових (розпорядження майном, санація, ліквідація) та позасудових процедурах банкрутства; організаційно-майнові відносини, що складаються стосовно умов та порядку відновлення їх платоспроможності або визнання їх банкрутами з метою задоволення вимог кредиторів та контролю за їх функціонуванням.

Підставою виникнення відносин господарсько-правового регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю та правових засад їх платоспроможності є судовий акт господарського суду про відкриття провадження у справі про банкрутство за заявою самого боржника або кредитора (кредиторів).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Зайчук О.В., Оніщенко Н.М. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
2. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. 4-те вид., доп. і перероб. Київ: Алерта, 2013. 524 с.
3. Радзивілюк В.В. Запобігання банкрутству (неплатоспроможності): господарсько-правовий аспект: монографія. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. 532 с.
4. Подцерковний О.П., Квасніцька О.О., Смітюх А.В. Господарське право: підручник. 2-ге вид., доп. і перероб. Харків: Одиссей, 2012. 640 с.
5. Поляков Б.М. Право неспроможності (банкрутства) в Україні: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Ін Юре, 2011. 560 с.
6. Джуль В.В. Теоретико-прикладні проблеми реформування законодавства України про банкрутство. URL: <https://mydisser.com/en/avtoref/view/16495.html> (дата звернення: 27.09.2024).
7. Пригуза П.Д. Проблеми предмету регулювання відносин неспроможності та банкрутства в Україні. URL: <https://ks.arbitr.gov.ua/sud5024/8/8/726> (дата звернення: 27.09.2024).
8. Бутирський А.А. Заходи щодо відновлення платоспроможності боржника як шлях подолання банкрутства: монографія. Чернівці: Книги-XXI, 2008. 180 с.
9. Цвік М.В., Ткаченко В.Д., Петришин О.В. Загальна теорія держави і права. URL: <http://radnuk.info/pidrychnuku/teoriua-prava/38-tsvik/198-2009-11-09-19-54-54.html> (дата звернення: 27.09.2024).
10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#n2261> (дата звернення: 16.09.2024).
11. Деревянко Б.В. Послуги у сфері освіти: правове регулювання: монографія / Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький юридичний інститут. Донецьк: Видавничий дім «Кальміус», 2013. С. 187.
12. Беяневич О.А. Теоретичні проблеми господарського договірної права: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / О. А. Беяневич. К., 2006. 506 с.
13. Господарське право : навч. посібник / укл. А.А. Бутирський. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 144 с.
14. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення: 27.09.2024).